

Forfatter: Helgesen, Poul

Titel: Udrag fra En kristelig Forligelse (1534)

Citation: Helgesen, Poul: "Skrifter af Paulus Helie 5. Bind / ved Marius Kristensen. - 1935 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab", i Helgesen, Poul: *Skrifter af Paulus Helie 5. Bind / ved Marius Kristensen. - 1935 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*, udg. af MARIUS KRISTENSEN, 1932-1948, s. 308. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-helgesen05-shoot-idm140287314655792/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: *Skrifter af Paulus Helie 5. Bind / ved Marius Kristensen. - 1935 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*

Om then dantsche messe oc hennis brug.

EFter thi att ald forwandling scall agtis oc ansees aff fruckt oc forbædring tha forwndrer meg storlige, huar fore mange strenge och trenge saa [G3a] hartt mett then dantsche messe, nar wij see inghen 5 ting aff henne wære forbædrett, Att hwn er offte forwandlett, fræm oc tilbage, haffue wij bode sett oc sportt, men forbædring haffue wij end nw huerckin sett eller sport, ther mange aff thenom oc saa till staa, som haffue henne lengst hafft, oc nw fordi 10 keedis wed hende.

Erasmus Roterodamus tilstaar, att ij gammill tiid sang huer mand wdi Christen folckis forsambling, paa almyndig tale, oc suarede Amen till prestens 15 tacksigilse, oc paa then tiid hørdis i Christen folckis tempill rob och skraall oc eett wskickeligt bulder liigere tordwn end noger skickelig sang, och fordi thet icke atbaar, tha tilsettis faa klercke oc ther till wittige som schulde skickelige siwngne nar behoff giordis, oc wnder dess schulde then menige mand 20 tiendis bede ij theris hierter.

The som wele indføre then dantsche messe, tage ther aff behielpning, at sanctus Hieronymus sigis att haffue messen wdsett paa thet Sclauonische maall i syn tiid, Men thet giør meg wiiss att thet samme 25 schulde fordi icke nw skee, haffde then seed icke kommet i mishandell och misbrug, hand haffde (maa komme) end nw wæret wed magt.

Megett er samtøckt oc wedtaget wdi een god mening oc affleggis dog wdi een fast bædre mening, 30 for misbrug skyld, oc fordi wille ieg megett heller

En kristelig Forligelse 309

thet samtycke paa een forsøgilse som aldrig wor brugget eller wedtaget, om thet icke wore aff onde oc wechristelige wilkaar, end thet ingaa paa thet ny som misbrug er kommet wdi een ond waane.

5 Wij schule icke alsomeniste agte sancti Pauli ord men [G 3 b] oc saa hans mening, och ther som meninghen følger icke orden, tha schule wij lade som orden ere aldrig sagde, Sanctus Paulus will att ingen ting skall skee eller brugis i then hellige kircke wden
10 fruckt oc forbædring, oc fordi siger hand saa, Endog at thu rettelige oc wel tacker Gud, nar thu taler atskillige twngemaall blantt Christett folck, men then wlerde (som forstaar teg icke) haffuer ther aff ingen forbædring, och kand icke fordi sige amen
15 till thijn tacksigilse, thett er hand kand icke sande, stadfeste, samtycke, och giffue magt, thet som thu haffuer gudelige talet oc well sagt.

Nw er thette icke sagt wdi sliig mening, at alting scal handlis i kircker och tempill paa almyndig tale,
20 ther then menige mand kand forstaa, fordi megett talis oc sigis paa almyndig tale, ther then menige mand wden wiiss wnderschede icke forstaar, Fordi huess thett icke wore, tha haffde wij aldelis inghe predickere behoff, oc wore aldelis nock att scrifften
25 wore paa almyndig tale wdsætt.

Oc fordi haffuer sanctus Paulus thenne mening, att i Christne forsamblinger scall icke talis noget twngemaall then menige mand wforstandeligt, wden then predickere er tilstede, som samme twngemaall
30 kand wdlegge oc rettelige wnderschede, oc serdelis nar twngemaalet berører thet slag handell, huess kwndschaft haffuer mett seg synderlig fruckt oc forbædring.